PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Liian edulliset kaupat kannattaa jättää tekemättä.
YLITARKASTAJA MATLEENA HAAPA, ELINTARVIKETURVALLISUUSVIRASTO

KOULUPÄIVÄKIRJA

Kirje pääjohtajalle

Opetushallitus on saanut uuden pääjohtajan Sinusta, Aulis Pitkälä. En sinuttele vieraita, mutta kun jo Vantaan koululaitoksesta olemme tuttuja ja taisimme olla kunnioittavasti myös napit vastakkainkin, voinemme jatkaa sinuina.

Kun lähdit Vantaan sivistysjohdosta Espoon vastaavaan, lähetin hyvän matkan viestin ja toivoin, etteivät kaikki fiksut demarit jättäisi Vantaata.

Taidan muistaa yhden asian, josta Sinua Vantaan sivistystoimen johtajanakin huomauttelin. Se on tämä: miten on päässyt syntymään ikään kuin kaksi koulua, hallintokoulu ja kenttäkoulu. Ja mielilauseeni oli (ja on), että jokainen uudistus, joka ei etene luokkaan asti, on tarpeeton. Koulun hallinnossa on liikaa väkeä. Leikkaukset pitäisi aloittaa sieltä.

Sinun Vantaan aikanasi kaupungin koulutoimi hilautui aika pitkälti kouluviraston ja rehtorien väliseksi. Hallinto nappasi rehtorin, vaikka hänen pitäisi olla kenttäkoulunsa tukija, pedagoginen johtaja. Ei ole mitään järkeä siinä, että suuren koulun rehtori opettaa muutaman tunnin teknistä työtä ja hänen muu aikansa kuluu yhteyksistä virastoon. Opettajilta ei kysytty juuri mitään. Se oli suuntaus koko maassa.

Ilokseni huomaan, että ensihaastatteluissasi korostat, että Opetushallitus tulee nykyisin olemaan vahvemmin opettajan työn turvallinen tukija. Jos vielä humanistina vaikutat, että rehtoreiden hallintoa vähennetään ja heidän opetuskykyään ja kasvatuksellista otetta lisätään, olet todellinen koulumies. Juuri sellaista tämä sekava koulupoliittinen hämärä kaipaa. Pisat tulevat, kun koko kenttä on kunnossa.

Kaksi edellistä kollegaasi Opetushallituksessa olivat poliittisia hyppyheikkejä. Toisella meni aika hallintosotkuissa, toinen tuli katselemaan astinlaudalle muita hommia. Ja onhan Sinun tulossasi eroa vaikkapa ammoiseen puolueveljeesi Erkki Ahoon, joka sanoi, että hän pääjohtajana on ensisijaisesti sosialidemokraatti ja sitten koulumies.

Kyllä tämäkin aika kaipaisi kunnon politiikkaa, jotta emme enää liukuisi takaisin rinnakkaiskoulun suuntaan.

Hyvä Aulis Pitkälä, sanot Opettaja-lehdessä, että oltuasi Vantaan sivistystoimessa liki 20 vuotta, huomasit eron kun menit Espooseen. Espoossa on varaa käyttää vuosittain tuhat euroa enemmän oppilasta kohden kuin Vantaalla. Entäpä kun otetaan lukuun koko maa?

Jos maan koulutoimi on näin hajallaan, tulevaisuus ei kestä tätä jakaantumista. Pitäisikö koulutoimi sittenkin ottaa valtion hoitoon, niin kuin nyt terveydenhoidossa arvuutellaan? Opetushallituksen pääjohtajana Sinulla, Aulis Pitkälä, on nyt mahdollisuus kohota todelliseksi koulupersoonaksi. Ja onhan Sinulla hyvä aateveli esimerkkinä; R. H. Oittinen. Hän sai koko kansakunnan kunnioituksen sivistyspersoonallaan.

Edeltäjistäsi arvostan myös Jukka Sarjalaa. Hänestä, pitkäaikaisesta kouluhallinnon osaajasta, kehkeytyikin oivallinen tuki kenttäopettajille. Hän on myös hyvä kirjoittaja, mikä on harvinaista pääjohtajalle. Jukka Sarjalalta ilmestyy alkuvuodesta historiaa luotaava teos. Ja näin kirjailijaopettajan mieltä ylentää, kun Sinä, Aulis Pitkälä, sanot että luet kirjan mieluimmin paperilla kuin sähköisesti. Nythän on niin muotia lähteä villitysten perään. Taidat olla myös kohtuullisen taidokas kirjoittaja.

Eipä muuta kuin onnittelut nimityksestäsi. Koululelämä kaipaakin nyt Sinun kaltaista, sivistynyttä humanistia. Ja sivistystä sen alkuperäisessä merkityksessä.

MATTI SUMMANEN
on vantaalainen kirjailija ja opettaja.

matti.summanen@pp1.inet.fi

HEVOSELÄMÄÄ

Tarmo

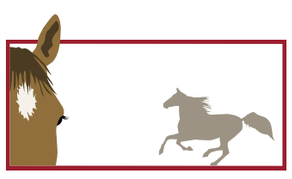

Tarmo oli tuulentuivertama takkupää, voikukkien ja porrasharjojen kauhu. Nyt se nukkuu multaa raskaan ruhon alla ja peitto sammuneiden silmien suojana.

Tarmon hauta merkittiin niin suurella kivellä kuin ikinä jaksettiin vierittää. Isä pyöritteli vielä muutaman pienemmän kiven paaden seuraksi ja minä poimin haudalle kukkia.

Samanlaisia kukkia kädessä seison nyt haudalla, enkä vieläkään haluaisi jättää lopullisia jäähyväisiä. Vuosi sitten vielä silittelin Tarmon iän vaalentamaa päätä. Istahdan kivelle ja huidon kukkakimpulla itikoita loitommas.

Isä toi Tarmon meille kun olin neljän vanha. Hevosena nuori ruuna oli hyödytön huonon jalan takia. Isän kävi Tarmoa sääliksi. Hän arveli, ettei vika ollut niin paha etteikö hevonen meillä pärjäisi.

Ensikohtaamisesta muistan vaalean harjan ja suuret lempeät silmät. Kiljuin kun isä nosti minut Tarmon pään korkeudelle. Hevonen ei säikähtänyt. Tungin pulleita varpaita isoa ruskeaa turpaa vasten. Tarmo hamusi niitä ja se kutitti. Äidillä on tilanteesta valokuva.

Tarmo hurmasi äidinkin, joka yleensä pelkäsi hevosia. Siitä tuli lemmikki ja perheenjäsen, vähän kuin iso koira. Jalka kuntoutui levolla ja hellällä hoidolla, mutta Tarmon kissanpäivät jatkuivat. Isä ei päästänyt sen selkäänkään kuin lapsia. Siellä minä sitten istuinkin melkein koko lapsuuteni.

Tarmolle aidattiin laidun, joka kasvoi puoleksi metsää ja puoleksi ruohoa. Tarmo ei olisi edes tarvinnut aitoja. Se laidunsi lähietäisyydellä ja liikkui vain kun isäkin liikkui. Muuten sitä sai siirrettyä otsaharjasta taluttamalla. Porttia ei juuri pidetty kiinni, kun Tarmo viihtyi kotosalla ja pysyi pihapiirissä.

Kerran se tosin harhaili naapuriin pihakeinussa päivää paistattelevan ja korppua syövän puolikuuron Kerttu-mummon taakse. Herkuille perso hevonen oli toiveikkaana päräyttänyt tervehdyshöristyksen suoraan Kertun parempaan korvaan. Mummoparka säikähti melkein hengiltä.

Porrasharjat olivat Tarmon heikkous. Ne se järsi, omat ja toisten. Yhden se varasti läheisen kesämökin pihasta ja yritti vielä piilottaa tekosensa metsään. Isän haukansilmä kuitenkin huomasi ja harja haettiin takaisin.

Perhetuttuamme Kaisaa Tarmo jotenkin ihaili. Tuntui kiusalliselta kun Tarmo tuijotti ikkunasta kahvipöydässä istuttaessa. Yleensä sen sai houkuteltua muualle, mutta kun Kaisa oli paikalla, ei mikään auttanut. Jos ikkunat laitettiin kiinni, hevonen hirnui sydäntä särkevästi. Valitettavasti Kaisa pelkäsi hevosia, eikä oikein suostunut Tarmon lähelle.

Lopulta laitan kukat haudalle ja sanon Tarmolle hei, en hyvästi.

Ohitan äidin vanhan kasvimaan. Sieltä Tarmo repi irti aina kaiken minkä sai ja musersi loput kavioilla saviseen maahan. Äiti taisikin istuttaa kasvit vain Tarmon iloksi, sillä nyt paikalla rehottavat enää rikkaruohot. Tuhma-Tarmo lisänimenkin äiti aina lausui varsin pehmeään sävyyn.

Kotipihassa ei enää ole ruohotonta monttua keinun vieressä, missä Tarmolla oli tapana maata. Tallissa kissa näyttää tehneen pennut Tarmon loimen päälle. Tallin nurkassa ovat valkoiset kumisaappaat, jotka ennen piti pitää visusti piilossa. Ne taisivat olla ainoa asia maailmassa, jota Tarmo pelkäsi. Se karautti hirnuen tiehensä ne nähdessään.

Tallia silmäillessäni kuulen vielä mielessäni hörinää ja tunnen lämpimän hengityksen kädelläni. Kiitos Tarmo rakas hevosemme että olit olemassa.

TUIJA MYLLYVIITA
Seinäjoki

Hevosten laittomassa tuonnissa piilee tautiriski

Ostajan kannattaa varmistaa, että tunnistusasiakirjat ja terveystodistus ovat kunnossa.

ANTTI SAVOLAINEN

Laittomat tuonnit lisäävät eläintautien leviämisen riskiä. Kuvan hevonen tuotiin Suomeen laillisesti Latviasta vuonna 2010. Silloin Suomeen tuotiin 2 505 ratsuhevosta tai ponia ja 307 ravihevosta.

MIKKELI
Sisämarkkinakauppaa voi käydä hevostenkin osalta suhteellisen vapaasti EU:n, Norjan ja Sveitsin alueella. Laillista maahantuontia rajoittaa lähinnä eläintautitilanne. Laittomat maahantuonnit puolestaan voivat aiheuttaa pahoja tautiongelmia.

”Liian edulliset kaupat kannattaa jättää tekemättä. Tunnistusasiakirjojen ja terveystodistuksen on oltava kunnossa”, ylitarkastaja **Matleena Haapa** Elintarviketurvallisuusvirastosta (Evira) tiivisti asian ostajan näkökulmasta.

Hevosihmisten parissa paljon keskustelua jo pidemmän aikaa herättäneeseen hevosen alkuperäisen tunnistusasiakirjan jatkuvaan mukana kuljettamiseen Haavalla oli yksiselitteinen vastaus.

Jos hevosta kuljetetaan johonkin, alkuperäisen tunnistusasiakirjan eli hevospassin tai vastaavan on oltava aina mukana.

”Laitumella tai ratsastuslenkillä tunnistusasiakirjaa ei tarvita, mutta muuten sen on oltava mukana. Samoin rokotukset on merkittävä aina alkuperäiseen asiakirjaan. Siinä on joillain vielä parantamisen varaa.

Lineaarinen arvostelu tulossa

”Suomessa ollaan siirtymässä lineaariseen profilointiin (ominaisuuksien määrittämiseen) ratsujen kantakirjaamisen rakennearvostelussa. Menetelmä on kehitetty Yhdysvalloissa 30 vuotta sitten. Suomessa se on käytössä sioilla ja naudoilla.

Perinteisessä arvostelussa hevosen rakennetta arvioidaan suhteessa ihanteelliseen rakenteeseen ja yksittäiset ominaisuudet kootaan arvosteluryhmäksi.

Lineaarisessa arvostelussa jokainen yksittäinen ominaisuus arvioidaan erikseen ja huomioidaan ainoastaan sen hetken tilanne.

”Mitta-asteikon linjalle merkitään ensin jalostustavoitteen mukainen arvo esimerkiksi etusäären pituudelle, onko se lyhyt vai pitkä, tai kaulan kiinnittymiselle. Hevosyksilön ominaisuutta verrataan sitten tähän jalostustavoitteeseen”, Suomen Hippos ry:n ratsu- ja ponitiimin vetäjä **Suvi Mäkeläinen** havainnollistaa.

Lineaarisen profiloinnin eduiksi Mäkeläinen näkee arvostelun paranevan objektiivisuuden. Tietoa saadaan enemmän, ja se on kansainvälisesti vertailukelpoista.

Ruotsissa lineaarinen arvostelu on ollut jo vuoden koekäytössä ja siihen siirrytään mahdollisesti ensi vuonna. Tanskalaiset siirtyvät ensi vuonna.

Keski-Euroopassa lineaarinen arvostelu on jo käytössä muun muassa Hollannin puoliverihevosten kantakirjassa (KWPN). Saksalaisista kantakirjoista esimerkiksi Oldenburg harkitsee siirtymistä. Suomi on mukana kansainvälisessä työryhmässä, joka suunnittelee yhtenäistä arvostelulomaketta.

Mäkeläinen ja Haapa puhuivat Raviurheilun ja hevoskasvatuksen keskusjärjestön Suomen Hippos ry:n vuosittaisilla kasvattajapäivillä Mikkelissä torstaina ja perjantaina.

ANTTI SAVOLAINEN

Näyttely-menestyjä ostettiin anopin rahoilla

MIKKELI
Jalostuspäivillä palkittiin vuoden 2011 parhaita. Paras juoksija-suunnalle kantakirjattu suomenhevostamma oli Vipliina. Se sai 50 kantakirjapistettä ja II palkinnon.

Turon ja Iitaliinan varsan omistavat **Ari Anttila** ja **Tiina Linna** Perhosta. Kasvattaja on **Esa Välioja** Kuopiosta. Vipliina on kantavana Vieskeristä.

”Vipliinaa ei ollut varsinaisesti tarkoitus hankkia. Rahatkin lainattiin anopilta. Ne on kyllä jo maksettu takaisin”, Anttila hauskuutti yleisöä.

Muut suomenhevostammojen palkitut olivat Vaiva ja Joivi. Vaivan omistavat **Henna** ja **Heikki Romsi** sekä **J. Liimatta** ja **T. Pennanen** Tervolasta. Kasvattaja on **Kari Viitala** Seinäjoelta.

Joivin omistajat ovat E.T. Louhelainen Oy ja **Suvi Louhelainen** Lopelta. Kasvattaja on **Vuokko Salonen** Porista.

Lämminveritammat

Lämminveritammojen kärkinimi oli Pandora Girl. Ruotsissa syntyneen Alf Paleman ja Tibunoran jälkeläisen omistaa **Satu Järviö** Turusta. Kasvattaja on Shim Trotting Hb.

Kolmen kärkeen mahtuivat myös Marie Laveau ja Trinity Kemp. Marie Laveaun omistaa ja on kasvattanut **Ilona Lahdenranta** Eurajoelta. Trinity Kempin omistaja on **Janne Aalto** Urjalasta ja kasvattaja Ravitalli Kemppi.

Juoksijoita eniten

Suomenhevosvarsoja esitettiin näyttelyissä vuoden 2011 aikana 710. Lämminverivarsoja esitettiin 258.

Suomenhevosista eniten varsoja, 425 kappaletta, esitettiin J-suunnalle eli juoksijoina. R-suunnan eli ratsujen osuus oli 205 kappaletta. Pienhevosena esitettiin 64 ja työhevosena 16 varsaa. I palkinnon sai vain 11 varsaa. II palkinnon arvoiseksi nähtiin 411 varsaa ja III palkinnolla muistettiin 288 varsaa.

Lämminverivarsoista I palkinnon sai viisi varsaa. II palkinnon sai 155 varsaa ja III palkinnon 95 varsaa. Kolmea esitettyä lämminverivarsaa ei hyväksytty kantakirjaan lainkaan.

Varsakilpailun tulokset

Paras suomenhevosvarsa kaudella 2011 oli Elma-messujen yhteydessä järjestetyssä loppukilpailussa 2-vuotiaissa suomenhevosissa ori Egoa On. A.T. Ekon ja Kevättömän Sumun jälkeläisen omistaja ja kasvattaja on **Ilkka Roiha** Parikkalasta.

1-vuotiaiden paras oli ori Hupikuva. Ratsuna arvostellun A.T. Unikuvan ja Hipinän Helmen varsan omistaa ja on kasvattanut **Ulla Malkakorpi** Lempäälästä.

Paras lämminverivarsa oli Bohemian Rhapsody. Blue Chip Starin ja Roofer's Rhapsodyn pojan omistaja ja kasvattaja on Ravitalli Hannu Laakkonen Oy Hollolasta.

ANTTI SAVOLAINEN

RAHAPELIT

Kierros 8

Vihjeemme:	1-s.	64-s.
1 Chelsea – Bolton	1	1
2 Newcastle – Wolves	1	1
3 Queen's PR – Fulham	x	1 x
4 West Brom. – Sunderland	x	x 2
5 Wigan – Aston Villa	1	1
6 Watford – Southampton	x	x 2
7 Birmingham – Nottingham	1	1
8 Bristol C – Blackpool	2	2
9 Burnley – Millwall	1	1
10 Middlesbrough – Reading	2	x 2
11 Brighton – Ipswich	2	x 2
12 Coventry – Barnsley	1	1
13 Portsmouth – Leeds	x	1 x

Peliaika päättyy la 25.2. klo 16.55.

Oikeat tulokset:

Kierros 7

Vakio: 122 111 111 1x11
Lotto: 3, 4, 7, 17, 29, 30, 33
Lisänumerot: 16, 38
Lauantai-Jokeri: 7 1 2 4 5 7 8

Toto75:		poissa
1. lähtö:	6	–
2. lähtö:	3	1, 10
3. lähtö:	2	–
4. lähtö:	12	7, 8
5. lähtö:	1	–
6. lähtö:	6	10
7. lähtö:	2	6, 11

Isoja kertoimia tavoitteleva häviää

Suurempia voittokertoimia tavoittelevat ravipelaajat menettävät enemmän kuin suosikkihevosiin panostavat vedonlyöjät, ilmenee Itä-Suomen yliopiston väitöstutkimuksesta.

Ravipelaajien käsitykset voittotodennäköisyyksistä ovat ristiriitaisia.

Vaikka vedonlyöjät pystyvät ennustamaan hyvin voittajahevoset, he pelaavat enemmän yllättäjähevosia kuin olisi taloudellisesti järkevää.

Yhteiskuntatieteiden lisensiaatti **Niko Suhonen** seurasi pelaajien käyttäytymistä viiden vuoden ajan.

Pelkästään yllättäjähevosia pelanneet hävisivät yli puolet asetetuista panoksista. Suosikkeihin panostaneet hävisivät sen sijaan vain noin 15 prosenttia, kun keskimääräinen tappio oli noin 20 prosenttia.

Suhosen mukaan pelaajien käyttäytymistä selittävät paremmin virheelliset käsitykset todennäköisyyksistä kuin riskinottajuus.

Ihmisillä on tapana yliarvioida pieniä todennäköisyyksiä ja aliarvioida suuria.

Väitös tarkastettiin perjantaina Joensuussa.

STT

Suomenhevosravurit edustavat Pariisissa

Suomenhevosravurit kohtaavat Ruotsin ja Norjan kylmäverijoukkueet torstaina ja sunnuntaina Pariisissa Vincennesin raviradalla. Molemmat lähdöt juostaan 2 100 metrin ryhmäajona.

Suomea edustavat Feelis, Provinssi, Ruletto ja Suikun Rilla. Joukkueella on mainetekoja puolustettavanaan, sillä viime vuonna Suomeen tuli ensimmäisestä lähdöstä voitto Tähen Tuurin myötä ja toisesta lähdöstä peräti neljä ensimmäistä sijaa Hovimäen johdolla.

”Hevoset lähtivät matkaan perjantaina Suomesta ja tulivat muutaman välipysähdyksen kautta maanantaina tänne Vincennesin lähelle Groboisin valmennuskeskukseen. Hevoset matkustivat jopa paremmin kuin odotimme”, Suikun Rillan valmentaja-ohjastaja **Harri Sulku** kertoi tiistaina.

Tositoimet alkavat torstaina. Fintoto näyttää molemmat lähdöt suorana TotoTV:n nettilähetyksenä.

Suikun Rillaa ajaa torstaina valmentaja Sulku ja sunnuntaina ranskalaisohjastaja.

”Olen aiemmin käynyt Prix d'Amerique-raveissa turistina ja haaveillut, että pääsisi joskus tuolle radalle ajamaan. Nyt sen toiveen toteutuminen on lähellä. Ranskalaiselle ohjastajalle annan neuvon, että ei edes näytä piiskaa ja keskittyy vaan pitämään hevosen lähdössä ravilla.”

Provinssia ohjastaa molemmissa lähdöissä sen valmentaja **Hannu Hietanen**. Ruleton rattailla on valmentaja **Teemu Okkolin**. **Aimo Vuorisalon** valmentamaa Feelistä ohjastaa torstaina vielä nimeämätön ranskalainen kuski ja sunnuntaina **Jouni Törmänen**.

”Ruotsalaisilla ja norjalaisilla on ehkä ravivarmemmat ja starttinopeammat hevoset. Suomalaiset taas ovat vahvempia lopussa”, Sulku ennakoi lähtöjä.

ANTTI SAVOLAINEN

Päälähtöjen palkinnot nousevat

Kuninkuusravien päälähtöjen palkintotaso nousee. Kuninkuus- ja kuningatarkilpailujen kunkin kolmen osalähdön ykköspalkinto on tänä vuonna 12 000 euroa entisen 10 000:n sijaan. Kuninkuusravit ravataan Mikkelissä 21.–22. heinäkuuta.

Kuninkuusravien päälähtöjen palkintotason nosto on puhuttanut jo pitkään.

”Mikkelin Kuninkuusravit haluaa osaltaan olla viemässä tätä asiaa eteenpäin yhdessä Suomen Hippos ry:n kanssa”, Mikkelin Ravirata Oy:n toimitusjohtaja **Kari Tiainen** kertoo.

Edellisen kerran kuninkuus- ja kuningatarkilpailujen osalähtöjen palkintoja korotettiin vuonna 2005. Silloin ne nousivat 9 000:sta 10 000 euroon.

Mikkelin Ravirata Oy:n hallitus on linjannut 21.7. ravattavan lämminveristen St. Michel-lähdön ykköspalkinnoksi tänä vuonna 30 000 euroa.

”Ravikauden päätapahtuma kuninkuusravit on tärkeä koko alalle”, Tiainen sanoo.

MT

Jari Jolkkonen on Kuopion uusi piispa

Piispainkokouksen pääsihteeri, TT **Jari Jolkkonen** on valittu Kuopion hiippakunnan seuraavaksi piispaksi.

Jolkkonen sai maanantaina pidetyn piispanvaalin toisella kierroksella 418 ääntä. Vastaehdokkaan, professori, TT **Miikka Ruokasen**, äänimäärä oli 207.

Vaalin äänestysprosentti oli 93,9. Äänioikeutettuja maalliskoja ja pappeja Kuopion vaalissa oli yhteensä 672.

Jolkkonen aloittaa virassaan toukokuun alussa, jolloin piispa **Wille Riekkinen** siirtyy eläkkeelle. Uusi piispa vihitään virkaansa Kuopion tuomiokirkossa sunnuntaina 6. toukokuuta.

Ilomantsissa syntyneestä Jari Jolkkosesta tulee Kuopion hiippakunnan seitsemäs piispa. Jolkkonen on aiemmin toiminut muun muassa Helsingin yliopiston tutkijana ja dosenttina sekä Helsingin hiippakunnan piispan teologisena sihteerinä. Nykyisessä tehtävässään piispainkokouksen sihteerinä hän aloitti vuonna 2007.

MT